

Verkiezingsprogramma 2018 - 2022

**MET
ELKAAR,
VOOR
ELKAAR!**

GROENLINKS
BODEGRAVEN - REEUWIJK

GROENLINKS: met elkaar, voor elkaar!

Onze samenleving verandert snel en dat merk je ook in onze gemeente. De samenstelling van de bevolking verandert, winkels verdwijnen, nieuwe horeca verschijnt, je staat in de file als je van Bodegraven naar Reeuwijk wilt of andersom, bedrijfspanden staan leeg en er komen tegelijkertijd nieuwe bedrijven bij. Al onze dorpen, Bodegraven, Driebruggen, Nieuwerbrug, Reeuwijk-Brug, Reeuwijk-Dorp en Waarder hebben behoefte aan initiatieven om aantrekkelijk te blijven. En natuurlijk geldt dit evenzeer voor de kleinere kernen, De Meije, Hogebrug, Sluipwijk en Tempel. De werkloosheid in onze gemeente is laag, maar er staan toch nog teveel mensen aan de kant. Mensen die hulp nodig hebben, krijgen die over het algemeen, maar die hulp kan soms echt beter, zoals bij het leerlingenvervoer.

Alle veranderingen vereisen inspanningen om die in goede banen te leiden. Dat geldt voor de inwoners, maar ook voor de gemeente. Als het zwembad te oud is, moet er een nieuwe komen. Het toenemende verkeer vraagt voortdurend aandacht, evenals de luchtkwaliteit, de gezondheid van de jeugd en de leefbaarheid van de wijken en dorpen. Het is een flinke klus om alles te laten draaien. Toch wil GroenLinks meer. Niet omdat het kan, maar omdat het *moet*.

We zullen in sneltreinvaart onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen moeten verminderen en overgaan op schone energiebronnen. We zullen er ook voor moeten zorgen dat we elkaar leren kennen waar dat nog niet is gebeurd en elkaar helpen als dat nodig is. Uiteindelijk zullen we ervoor moeten zorgen dat niemand buiten de boot valt. Veel kunnen we zelf doen, zoals we bij zwembad De Fuut hebben gezien. De taak van de gemeente is om hiervoor de goede voorwaarden te scheppen. Goede voorzieningen voor mensen om elkaar te ontmoeten, te sporten en deel te nemen aan allerlei culturele activiteiten. Hulp als mensen niet in staat zijn om op eigen kracht deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten en financiële ondersteuning als dat nodig is.

GroenLinks beseft dat we niet alles tegelijk kunnen realiseren. De financiële positie van de gemeente is mede dankzij onze voorstellen wel verbeterd, maar we moeten nog steeds zuinig zijn. Toch kunnen we meer doen dan de afgelopen jaren. Dat is ook nodig om onze gemeente vitaal te houden. We willen niet alles in detail vastleggen, omdat dit geen recht doet aan de complexiteit van alledag. Dit programma geeft richting aan wat we de komende jaren willen bereiken.

GroenLinks zet zich met hart en ziel in om mensen in staat te stellen hun leven vorm te geven, zoals ze dat zelf willen op basis van de uitgangspunten van onze partij: respect voor elkaar en voor de natuur.

Wij vragen jouw steun om het verschil te kunnen maken in de gemeenteraad en in het college.

INHOUD

GroenLinks: met elkaar, voor elkaar!	
Schone energie uit Bodegraven - Reeuwijk	1
Groen ondernemen	2
Groen blijft groen, water blijft water	3
Compact bouwen, groener en veiliger verkeer	4
Beter werk en meer bestaanszekerheid	5
Zorgen voor elkaar	6
Samen leven, sporten en musiceren	7
Fijn wonen, lokaal winkelen en uitgaan	8
Meer kansen voor kinderen	9
Meepraten, meebeslissen en meedoen	10
Informatie afdeling Bodegraven-Reeuwijk	

SCHONE ENERGIE UIT BODEGRAVEN - REEUWIJK

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft zich ten doel gesteld om per 2035 klimaatneutraal te zijn. 2035 is nog heel veel weg. Dat lijkt wellicht een geruststellende gedachte. 18 jaar geleden hadden de meeste mensen nog geen mobiele telefoon of een eigen e-mailadres. Dus wie weet, welke oplossingen er zijn in 2035 voor de doelstelling klimaatneutraal. Wat dat betreft, kun je soms beter niets doen en wachten tot slimme mensen een oplossing vinden...

Vind je bovenstaande geen geruststellende gedachte? Wil je liever niet op je handen zitten en vind je dat er nu moet worden begonnen? Als jij ook de urgentie voelt, kies dan voor de volgende punten.

- Plaatsing van vier windmolens voor 2021 op basis van participatie van bedrijven en bewoners. Dat is voldoende stroom voor 4.000 huishoudens.
- Plaatsing van 50.000 zonnepanelen (ca. acht voetbalvelden), met energieopslagvoorziening, voor 2021 op basis van participatie van bedrijven en bewoners. Dit is voldoende stroom voor 3.000 huishoudens.
- Nieuwbouw is tenminste energieneutraal. Geen gasaansluiting meer, maar vanaf 2019 met warmtepomp, zonnecollectoren en zonnepanelen. Bestaande huurwoningen worden minimaal tot energielabel B geïsoleerd.
- Elke straat wordt voorzien van tenminste twee laadpalen. Extra laadplekken in de blauwe zone vanaf 2020.
- De gemeente ondersteunt en investeert in tien warmtepompsystemen voor bestaande woningen (complexen) voor 2021.

Het Groene Hart verdient bescherming. Doordat we meer willen bouwen, het luchtverkeer toeneemt, mensen meer ruimte willen voor recreatie en de intensieve land- en tuinbouw hun plek opeisen, staat de natuur onder druk.

Met zijn allen willen we ook in de toekomst kunnen genieten van de natuur en het water. Daarom wil GroenLinks ervoor zorgen dat de natuur niet verder wordt aangetast, maar waar het kan, juist wordt uitgebreid.

Om de natuur te beschermen en uit te breiden is intensieve afstemming met de land- en tuinbouw nodig. We willen inwoners meer betrekken bij de natuur en willen ecologische recreatie bevorderen. Hier zijn veel maatregelen voor nodig.

- Geen nieuwbouw in het plassengebied.
- Bestrijding van invasieve soorten (blauwalg, rivierkreeft) in het veenweidegebied.
- Ecologisch beheer van al het openbare groen en stimuleren van het ontsteden en vergroenen van tuinen, zodat vlinders, bijen en vogels weer ruimte krijgen.
- Aanplanten 100.000 bomen voor CO₂-opname. Dit compenseert de CO₂-uitstoot van 250 huishoudens.
- Stimuleren van biologisch boeren en zorgen voor goede communicatie tussen natuurbeschermingsorganisaties, agrarische bedrijven en recreatiebedrijven.

COMPACT BOUWEN, GROENER EN VEILIGER VERKEER

We willen wonen, werken, uitgaan en winkelen weer dichters bij elkaar brengen. Dat betekent geen nieuwbouwwijken maar huizenbouw binnen de bebouwde kom. Er zijn nog voldoende plekken waar dat mogelijk is. Dat zorgt voor minder files en minder gemotoriseerd vervoer.

Maar we blijven vast wel reizen. Het liefst met het openbaar vervoer. Fietsers krijgen voorrang. Er komen ook steeds betere (elektrische) alternatieven voor de benzine- of dieselauto. GroenLinks wil dit soort vormen van vervoer stimuleren.

Op verschillende punten in onze gemeente is het verkeer onveilig voor fietsers en voetgangers. GroenLinks wil deze punten aanpakken.

- Snelle spoorverdubbeling tussen Leiden en Utrecht.
- Snelfietsroutes tussen Reeuwijk-Bodegraven-Nieuwerbrug-Waarder-Driebruggen en Alphen, Woerden en Gouda. Fietspaden worden breed genoeg en voorrang op rotondes.
- Verkeersveiligheidsmaatregelen op beruchte knelpunten, zoals het Bruggenpad in Reeuwijk-Brug, de rotondes onder de N11 en de A12 en de parallelweg van de Burgemeester Kremerweg.
- Snelheidsbeperking op de A12 en per direct weren van sluipverkeer, zoals in Nieuwerbrug.
- Nieuwbouw moet binnen bestaande bebouwing, naar behoefte en regionaal afgestemd.

BETER WERK EN MEER BESTAANSZEKERHEID

Werken aan een gezonde samenleving en een leefbare planeet vraagt een omslag in het denken over economie en werkgelegenheid. We werken niet voor economische groei, maar aan een beter leven.

De afgelopen jaren is de werkgelegenheid in de (zakelijke) dienstverlening flink gedaald. Dat kan voor een deel worden gecompenseerd door te investeren in publieke dienstverlening. Teveel werk wordt niet betaald omdat er het etiket van vrijwilligerswerk op wordt geplakt. Dit leidt tot verdringing: betaald werk wordt vervangen door vrijwilligerswerk. GroenLinks wil dat veranderen.

Zolang we in Nederland nog geen basisinkomen hebben, passen we eerst de bijstand aan. Wij willen af van de overbodige regels voor mensen met een uitkering, zoals de sollicitatieplicht. Wij vinden dat je met een bijstandsuitkering beperkt mag bijverdienen en dat je vrijwilligerswerk moet kunnen doen dat bij je past.

- Vergoeding voor vrijwilligerswerk moet mogelijk worden, bijvoorbeeld voor de verzorging van ouderen.
- De publieke dienstverlening kan beter. We willen meer mensen aan het werk bij het groenonderhoud en het schoonhouden van onze gemeente.
- Mensen met een bijstandsuitkering die meer dan 40% van het netto-inkomen uitgeven aan huur, energielasten en de zorgverzekering krijgen een extra hulp om hun lasten naar beneden te brengen.
- Mensen met een uitkering hoeven geen verplichte tegenprestatie te leveren. Ze kunnen wel ondersteuning krijgen bij het zoeken naar werk.
- Wij doen graag mee aan (landelijke) experimenten rond een arbeidsloos inkomen.

ZORGEN VOOR ELKAAR

Gelukkig beseffen we steeds beter dat iedereen op eigen wijze en in eigen tempo mee moet kunnen doen aan het dagelijkse leven. De uitdaging is om dat goed te regelen, gewoon op school, op het werk of thuis. Dit vergt wel een omslag, want we waren gewend aan buitengewone scholen, de sociale werkvoorziening en verzorgingstehuizen. Wat aan de ene kant afgebroken wordt, moet aan de andere kant wel weer worden opgebouwd.

De gemeente speelt daarbij een belangrijke rol. GroenLinks wil goede voorzieningen om mensen te ondersteunen die zwaar worden belast door zorg voor een ander, voorzieningen voor mensen met een beperking die aan de slag willen en mensen die in de knoei komen door problemen in de relatiesfeer of door schulden.

Uitgangspunt is dat mensen zo snel mogelijk weer op eigen benen kunnen staan. Soms is dat niet mogelijk en dan moet tijdige en juiste hulp beschikbaar zijn.

- Wachlijsten voor jongeren met grote problemen zijn onacceptabel. Snelle hulp moet de regel zijn.
- Mensen moeten kunnen bepalen welk soort hulp zij krijgen. (Huishoudelijke) hulp moet toegankelijk blijven voor mensen die hulp nodig hebben.
- Doelgroepenvervoer moet goed worden geregeld. Kwaliteit staat voorop!
- Nooit meer van-het-kastje-naar-de-muur. Inwoners die minder bedreven zijn met formulieren en het internet, moeten makkelijk ondersteuning kunnen krijgen.
- Extra aandacht voor schuldhulpverlening. Tijdige hulp bij schulden voorkomt veel ellende.

SAMEN LEVEN, SPORTEN EN MUSICEREN

Zonder sport, muziek en cultuur zou het behoorlijk saai zijn in onze dorpen. In verenigingen waar we samen sporten, musiceren of hobby's uitoefenen, maken we vrienden en vinden we gezelligheid.

GroenLinks wil het verenigingsleven versterken en mogelijke drempels voor deelname wegnemen. Vooral kinderen moeten deel kunnen nemen aan muziek, kunst en sport om zich te ontplooiën en te leren samen te werken.

Bravo is een fantastische voorziening die extra steun verdient. Extra investeringen in sport en cultuur zijn volgens GroenLinks mogelijk door het beheer van het gemeentelijk onroerend goed onder één noemer te brengen.

- Via de Huizen van Alles moet de overgang naar georganiseerde vormen van sport en cultuur worden vergemakkelijkt.
- Initiatieven van onderop moeten gemakkelijk kunnen worden beloond, waaronder events.
- Toegankelijker muziekonderwijs voor elk kind.
- Bravo krijgt meer financiële middelen.
- Eén professionele beheerstichting voor alle gemeentelijke onroerend goed, inclusief sportaccommodaties, Huizen van Alles en het Evertshuis.

Wijken en dorpen moeten aantrekkelijk zijn voor jonge gezinnen en ouderen. Dat kan door woningen levensloopbestendig te maken. Dit biedt mogelijkheden voor creatieve en aantrekkelijke architectuur.

Bij een aantrekkelijke woonomgeving horen ook aantrekkelijke winkelcentra en plekken om uit te gaan. Ook Bodegraven-Reeuwijk blijft niet verschoond van leegstand. Voor het centrum van Bodegraven laat de centrumvisie zien hoe het centrum weer aantrekkelijk kan worden. We vinden niet dat daarvoor de bouw van een vierde Rijnbrug nodig is. In onze gemeente is aandacht nodig voor criminaliteit waar mensen echt last van hebben, zoals diefstal, inbraken en vandalisme.

GroenLinks wil iedere kans aangrijpen om de dorpen en centra levendig te houden met een balans tussen wonen, uitgaan en winkelen.

- De wijken en dorpen moeten kunnen bepalen welke knelpunten met voorrang moeten worden opgelost.
- Lokaal winkelen moet aantrekkelijker worden, zodat inwoners hier terecht kunnen voor meer dan de supermarkt en de kapper.
- Zakelijke kamerverhuur voor beperkte tijd moet in balans zijn met permanente bewoning zodat permanente bewoners zo min mogelijk overlast ervaren.
- Voldoende huurwoningen voor starters. Ook zij moeten in het centrum kunnen wonen, bijvoorbeeld boven de winkels.
- De hoogte van te betalen heffingen worden meer afhankelijk van eigen gedrag. Mensen die weinig afval produceren en weinig water gebruiken, betalen minder reinigings- en rioolrechten.

Goed onderwijs is de beste start voor een goede toekomst. Jongeren zijn ons belangrijkste kapitaal.

Om ieder kind een eerlijke kans en een goede start te geven, is passende voor- en vroegschoolse educatie belangrijk.

Ook het opvangen van kinderen op één plek zonder onderscheid tussen kinderopvang, peuterspeelzaal, basisschool of buitenschoolse opvang vindt GroenLinks belangrijk. Brede scholen zorgen ervoor dat kinderen van alles kunnen doen als de lestijd erop zit, zoals sport, kunst of toneel. Voor ouders zijn deze scholen handig omdat zij hierdoor de zorg kunnen combineren met hun werk.

De schoolgebouwen moeten passen bij de eisen van deze tijd: niet alleen schoon, veilig, comfortabel en groen, maar ook passend bij het pedagogisch klimaat.

- Investeren in goede voor- en vroegschoolse educatie.
- Onderdeel van onderwijs is aandacht voor sport en cultuur. Bravo niet alleen na schooltijd, maar ook op school!
- Elke school heeft in 2019 een actueel verduurzamingsplan en er komt een subsidie voor duurzaamheids- en ventilatiemaatregelen.
- Alle scholen hebben groene schoolpleinen en een moes- of schooltuin.
- Elke schoolomgeving wordt veilig en er komen veilige fiets- en wandelroutes naar scholen.

Hoe jouw omgeving eruit ziet en ingericht is, maakt een verschil. Wat hoeft niet met de auto bereikbaar te zijn? Zijn er plekken waar kinderen kunnen spelen en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten? Is er ruimte om te sporten? Zijn er voorzieningen in de buurt die jij nodig hebt? Al deze dingen maken een verschil voor de leefbaarheid van het dorp of de wijk. Dus helemaal niet gek dat de buurt daar iets over te zeggen heeft. Iedereen is erbij gebaat dat bewoners hun zegje kunnen doen over wat er in hun omgeving gebeurt. Want iedereen heeft uiteindelijk voordeel van dezelfde voorzieningen en last van dezelfde problemen.

10

Om mee te kunnen doen moet iemand zich volwaardig inwoner van deze gemeente kunnen voelen. Misschien staan de taal of psychische problemen daarbij in de weg, waardoor isolement dreigt. Voor nieuwkomers kan het moeilijk zijn de draai te vinden. Dat is jammer. Iedereen moet kunnen bijdragen aan het leuker maken van onze dorpen, want dan worden de dorpen leuker voor iedereen. Daarom wil GroenLinks bevorderen dat we ons allemaal gehoord en begrepen voelen.

- Dorpen en wijken krijgen het recht om taken van de gemeente over te nemen. Dorps- en wijkraden mogen geen verlengde arm van de gemeente worden.
- Elk half jaar komt er in elk dorp een openbare bijeenkomst met de gemeente om te horen wat er leeft.
- Er komt een commissie van jongeren die de gemeenteraad kan adviseren over beleid dat de jeugd aangaat.
- Statushouders die zich in onze gemeente vestigen, worden intensief begeleid. Hun talenten worden gezien en benut. Ze horen er vanaf de dag van aankomst bij.
- Integratie begint bij taal. Taalonderwijs op geschikte plaatsen, zoals de Huizen van Alles en de moskee.

De eerste 5 kandidaten
en de lijstduwer van
GroenLinks op de
verkiezingslijst.

op de foto v.l.n.r.:

Reinoud Doeschot
Marieke Kastelein
Robèrt Smits (lijsttrekker)
Broos de Groot (lijstduwer)
Merel van Dijk-Baak
Rogier Friedrichs

Bezoek onze website: <https://bodegraven-reeuwijk.groenlinks.nl/>
Hier kun je tevens onze fractieleden een bericht sturen.

Volg ons op Facebook: [@GroenLinksBoRe](https://www.facebook.com/GroenLinksBoRe)
Je kunt hier evenzo een persoonlijk bericht plaatsen.

Sluit je aan en word lid van GroenLinks:
<https://wordlid.groenlinks.nl/>

Secretariaat bestuur GroenLinksBoRe:
broosdegroot@hetnet.nl

STEM
21 MAART 2018
OP

GROENLINKS
BODEGRAVEN - REEUWIJK